

רבינו יוסף קארו

רבינו משה איסרליש

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

יז

לחודש

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים

לכל החודש - ח' עמודים ליום

כל השנה "הלכות" ב"כל יום"

חובטת לו שהוא "בן עולם הבא"!

גלייז

י"ז

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי דיעת התורה. ובהיני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדנ"י מתנחלים יאהדוניה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

יז לחודש

המשך הלכות שבת, סימן שט – דין ארבע אמות ברשות הרבים

ה. אסור להוליך הפץ פחות פחות מארבע אמות ואפילו בין השמשות ואפילו בכרמלית:

סימן שג – דין המוציא ראשו ורובו מרשות לרשות, ובו ג' סעיפים

א. עומד אדם ברשות היחיד ומוציא ידו לרשות הרבים ומטלטל שם הפצים שאינם צריכים לו במקום שהוא עומד שנוטלן מכאן ומניחן כאן ובלבד שלא יעבירם ארבע אמות ולא חיישינן שמא יביאם אליו כיוון שאינם צריכין לו במקום שהוא עומד שם הילכך מותר לעמוד ברשות הרבים ליטול מפתח ברשות היחיד ולפתוח שם וכן מרשות היחיד לרשות הרבים אבל לא יעמוד ברשות היחיד ויוציא ראשו לרשות הרבים וישתה שם או איפכא אלא אם כן יכנס ראשו ורובו למקום שהוא שותה דכיון שהוא צריך לאלו המים חיישינן שמא יביאם אליו אבל מותר לעמוד ברשות היחיד או ברשות הרבים ולשתות בכרמלית או איפכא ויש מפרשים דהפצים הצריכים לו היינו כלים נאים שהוא צריך להם אבל אם הם כלים שאינם נאים מותר לשתות בהם אף על פי שלא הוציא ראשו ורובו אלא שהושיט צוארו לבד ושאר טלטולים חוץ משתיה אפילו כלים נאים מותר לטלטל שלא גזרו אלא בכלים נאים ובשותה בהם שהוא מקרבן לפיו:

ב. לא יעמוד אדם ברשות הרבים וישתיך או ירוק ברשות היחיד או בכרמלית או

איפכא אפילו אם הוציא פיו ואמתו לחוץ:

ג. רוקו שנתלש מפיו ומוכן לזרקו יש מי שאומר שלא יהלך ד' אמות ברשות הרבים עד שירוק:

סימן שנא – דין המושיט ידו לצינור ברשות הרבים לשתות, ובו סעיף אחד

א. לא יעמוד אדם ברשות הרבים ויחבר ידו למזחילה שהוא צנור ארוך מונח לאורך הגג בתוך ג' טפחים סמוך לגג ולקבל המים ממנה שכיון שהוא בתוך ג' סמוך לגג חשוב כגג ואסור בין אם הוא למעלה מעשרה או למטה מעשרה אבל מותר לקלוט מן האויר אפילו אם ידו תוך ג' למזחילה היתה מזחילה בולטת ג' מן הגג וכן סתם צנור שבולט ג' יכול לחבר ידו אליהם ולקבל המים וכגון שאין בהם ד' על ד' והן למטה מעשרה אבל אם יש בהן ד' על ד' או אפילו אין בהן ד' על ד' והן למעלה מעשרה אסור:

סימן שגב – הקורא בספר ונתגלגל מרשות לרשות, ובו ב' סעיפים

א. הקורא בספר על האסקופה ונתגלגל ראש האחד מהספר מידו ונשאר ראש השני בידו גוללו אצלו אפילו נתגלגל חוץ לד' אמות ואפילו ברשות הרבים והאסקופה ברשות היחיד משום בזיון כתבי הקדש התיירו. הגה: דרבים דרסי על האסקופה ודוקא כתבי הקדש אבל בשאר דברים אסור אפילו לא נפל אלא לכרמלית (המגיד פרק ט"ו והרשב"א):

ב. היה קורא בו על הגג ונתגלגל ראשו האחד מידו עד שלא הגיע לעשרה טפחים התחתונים הקרובים לארץ גוללו אצלו הגיע לעשרה טפחים התחתונים אם הכותל משופע בענין שנח עליו אסור

לגללו אצלו וכדי שלא יעמוד בבזיון הופכה על הכתב ואם אינו משופע כל זמן שלא הגיע לארץ גוללו אצלו:

סימן שנג – דיני זיוון ברשות הרבים, ובו ג' סעיפים

א. שני בתים בשני צדי רשות הרבים והם של אדם אחד או של שנים ועירבו אם שניהם שוים מותר לזרוק מזה לזה ואם אחד גבוה מחבירו אסור לזרוק מזה לזה אלא אם כן הם כלי חרס וכיוצא בהם שאם יפלו ישברו במה דברים אמורים ברשות הרבים עוברת ביניהם אבל אם היתה כרמלית עוברת ביניהם מותר בכל גוונא:

ב. זיוו דהיינו דף הבולט מן הכותל לרשות הרבים למעלה מעשרה ויש בו ד' על ד' וחלון הבית פתוח לו משתמשין עליו אם היו שני זיוזים זה למטה מזה והם של שני אנשים אף על פי ששניהם למעלה מעשרה אם יש בזיו העליון שלפני החלון רוחב ד' על ד' אסור להשתמש עליו מפני שהוא רשות בפני עצמו והזיו שתחתיו רשות אחרת ואוסרין זה על זה ואם אין בעליון ד' וגם אין בתחתון ד' משתמש בשניהם ובכל הכותל עד עשרה טפחים התחתונים היה בתחתון ארבעה ובעליון אין בו ארבעה אינו משתמש בעליון אלא כנגד חלונו בלבד אבל בשאר הזיו שבשני צדי החלון אסור להשתמש מפני זה שתחתיו שחלק רשות לעצמו:

ג. כל זיו היוצא על אויר רשות הרבים שמותר להשתמש עליו כשהוא משתמש בו אין נותנין עליו ואין נוטלים ממנו אלא כלי חרס וזכוכית וכיוצא בהם שאם יפלו לרשות הרבים ישברו אבל שאר

כלים אסורים שמא יפלו לרשות הרבים ויביאם. הגה: ודוקא זיו וכיוצא בו אבל אם הוא דבר רחב כגג שהשתמש עומד שם עם הכלי מותר להשתמש בכל הכלים (בית יוסף בשם הריטב"א). ואם היה זיו אחד לבדו יוצא על אויר כרמלית כל שהוא גבוה י' לעולם מותר בין רחב בין קצר ואפילו כלים שאין משתברין שלא גזרו בכרמלית:

סימן שנה – דיני בור ואשפה ברשות הרבים, ובו ב' סעיפים

א. בור ברשות הרבים וחוליא סביבו אם עומד בתוך ד' טפחים לרשות היחיד מותר למלאות ממנו לרשות היחיד אפילו אין החוליא גבוה עשרה ואם הוא רחוק ד' מרשות היחיד אין ממלאים ממנו אלא אם כן תהא החוליא גבוה עשרה:

ב. אשפה ברשות הרבים שגבוה עשרה ורחבה ארבעה אם היא של רבים מותר לזרוק לה מרשות היחיד הקרוב לה. הגה: ולא חיישינן שמא יתגלגל מן האשפה לרשות הרבים ואתי לאתויי דאין דרך לזרוק לאשפה אלא דברים מאוסים (המגיד פרק ט"ו בשם הרשב"א). ואם היא של יחיד אסור משום דיחיד עשוי לפנות אשפה שלו ויבואו לשפוך שם כדרך ונמצאו שופכים ברשות הרבים:

סימן שנה – דיני גזוזטרא ובית כסא, ובו ה' סעיפים

א. גזוזטרא (פירוש דף או בנין בולט מתוך הבתים חוצה) שהיא למעלה מן המים וחלון פתוח לה מן הבית אין ממלאין ממנו אלא אם כן עשה לה מחיצה כל סביבה או יעשה המחיצה סביב הנקב שדולים דרך שם והוא שיהא בו ארבעה על ארבעה ואין חילוק בין אם יעשנה למטה מחוברת לה בין אם יעשנה על גבה וכיון שעשה מחיצה מותרין גם לשפוך ממנה וכן ההולך בספינה אינו יכול למלאות אלא אם כן יעשה דף ארבעה על ארבעה ועושה בו נקב וממלא דרך שם ואינו צריך לעשות לו מחיצות אלא אמרינן כוף הצדדים וגוד אחית מחיצתא שהקילו בספינה מפני שאינו יכול לעשות שם מה שיעשה בבית והני מילי כשהוא בתוך י' טפחים אבל אם דופני הספינה גבוהים עשרה מעל המים מוציא זיו כל שהוא ועושה בו נקב וממלא דרך שם שהרי דרך אויר

מקום פטור הוא ממלא וסגי בהיכר זיו ומימיו יכול לשפוך על דפני הספינה והם יורדים לים דכיון דלא זרק להו להדיא לים אלא מכחו הם באים כחו בכרמלית לא גזרו. הגה: ועיין לקמן סוף סימן שנה שני ספינות זו אצל זו אסור לטלטל מזו לזו אלא אם כן קשורות זו בזו או אלא אם כן הם גבוהים מן המים י' וצריכים לערב ביחד אם הם של שני בני אדם (מרדכי פרק הוורק):

ב. בית הכסא שעל פני המים מותר על ידי מחיצה תלויה ובלבד שתהא עשויה להתיר אבל העשויה לצניעות בית הכסא בלבד לא מהניא ואם עשה דף או קנה פחות מג' שתפול הצואה עליו קודם שתפול למים אין צריך מחיצות דהוי ליה כחו בכרמלית ושרי והוא הדין אם בית הכסא עשוי כך שהצואה נופלת על צידי הכותל ואחר כך מתגלגלת ונופלת למטה בכרמלית ואם נשבר הדף בשבת מותר משום דגדול כבוד הבריות:

ג. אם בית הכסא בולט חוץ לחומת העיר וצואה נופלת בחפירה שסביב העיר שיש בה יותר מבית סאתים שהוא כרמלית אינו מותר על ידי מחיצה תלויה שלא התירו אותה אלא במים אבל על ידי שף שרי דכחו שרי בכל כרמלית. הגה: ויש אומרים דאם בית הכסא למעלה מעשרה שרי בכל ענין דהא מוציא מרשות היחיד לכרמלית דרך מקום פטור. (ועיין לעיל סימן שמ"ו דיש חולקים). ויש אומרים דאם היה שם צואה מבעוד יום שרי בכל ענין דהא הצואה הוא מקום פטור דלא דרסי בה רבים (מרדכי פרק הוורק). ועיין לעיל סימן שמ"ה דיש חולקין וסבירא להו דאין מקום פטור בכרמלית. ולפי מה שנתבאר לעיל סימן שמ"ה דאין מקום פטור ברשות היחיד לכולי עלמא, בית הכסא העומד בין שני בתים אסור לפנות שם אם לא עירבו יחד ולא עשו לו תיקון מבעוד יום כמו שנתבאר סעיף ב' דאז שרי, דלא הוי אלא כמו חצר שאינה מעורבת כדלקמן סימן שנה"ו. ועיין לקמן סימן שנה"ו סעיף ד' (דברי עצמו). וכל זה דוקא לכתחלה אבל בדיעבד ששכחו ולא ערבו מותר דגדול כבוד הבריות (הגהות מרדכי ודברי עצמו). הולכי ספינות נהגו לעשות צרכיהן מן המשוטה לים דהואיל והמשוטה אינה גבוה עשרה אף על פי שרחבה ארבעה אינה אלא כרמלית ומוציא מכרמלית לכרמלית (בית יוסף בשם אורחות חיים):

ד. מים שאין עמוקים י' טפחים אין להם דין מים להתיר לשפוך בהם במחיצה תלויה. הגה: וכל שכן אם יבשו המים אף על פי שהיו שם עמוקים עשרה (מרדכי):

ה. היו שתי גזוזטראות זו למעלה מזו משוכה זו מכנגד זו מעט ואינה רחוקה מכנגדה ארבעה טפחים בין אם עומדות תוך עשרה זו לזו בין יש ביניהם יותר מגובה עשר אמות עשו לעליונה מחיצה בשותפות משל שניהם ולא עשו לתחתונה כלל שתיהן אסורות בה עד שיערבו וכל שכן אם עשו שתיהן לתחתונה ששתיהן אסורות עד שיערבו אבל כל אחת מהן שעשתה לבדה בשלה אין האחרת אסורת עליה אפילו לא עשתה האחרת בשלה וכן אם עשו בשתיהן בשותפות משל שניהם אין אחת אסורת על חברתה:

סימן שנה – דין אמת המים העוברת בחצר, ובו ב' סעיפים

א. אמת המים העוברת בחצר עמוקה עשרה ורחבה ארבעה אין ממלאין ממנה בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה עשרה בכניסתה וביציאתה ויהיה טפח ממנה משוקע במים ואם היתה המחיצה כולה יורדת בתוך המים צריך שיהיה טפח ממנה יוצא למעלה מן המים ואם התחילה לעשות המחיצה אצל השפה מכל צד ולא חיבר אותם באמצע כדי שיהו המים נכנסים ויוציאים דרך שם אם אין ביניהם ג' טפחים שרי דאמרינן לבוד יש ביניהם ג' טפחים אסור. הגה: ואם הנקבים שהאמה נכנס ויוצא בהם אינם רחבים ג' אפילו מחיצה אינו צריך (בית יוסף בשם ריטב"א):

ב. חצר שנפרצה ולשון ים עובר על הפרצה אם אינו במלואו ואין בפרצה יותר מי' מותר למלאות ממנו ולהכניס לבית נפרצה במילואה או שיש בפרצה יותר מי' אם נשאר במקום שנפרץ גידודין גבוהים י' והמים מכסים אותו מותר למלאות ממנו בחצר אבל אסור להכניס לבית אלא אם כן עשו מחיצה גבוה עשרה על המים לא נשאר גידודים אסור אפילו למלאות בחצר:

סימן שנה – דיני חצר פחות מד' אמות וביב, ובו ג' סעיפים

א. חצר שפחותה מד' אמות על ד' אמות שהיא סמוכה לרשות הרבים אין שופכין

הנה מוציא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמנה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד ב' זוכה לְבָנִים צְדִיקִים!

לתוכה מים בשבת בימות החמה שכיון שאין בה ד' אמות אין סאתים מים שאדם עשוי להשתמש בכל יום ראוי ליכלע בה והוי כאילו שופך לרשות הרבים לכך צריך לעשות גומא שתהא חללה מחזקת סאתים. הגה: וכל גומא חצי אמה על חצי אמה ברום שלשה חומשי אמה מחזקת סאתים (רמב"ם), בין אם ישנה בפנים בחצר או בחוץ אלא שאם יעשנו בחוץ צריך לכסותה בנסרים כדי שתהא מקום פטור ויפלו המים מידו למקום פטור וכיון שיעשה גומא יכול לשפוך בה כל מה שירצה ואם אינה מחזקת סאתים לא ישפוך בה כלל ואם יש בחצר ארבע על ארבע אפילו הוא אריך וקטין או בימות הגשמים בחצר כל שהוא מותר לשפוך בה כל מה שירצה וחצר ואכסדרה (פירוש בית שיש לו ג' דפנות ודופן ד' שמעמידן בו דלת אינה מגופפת כל עיקר אלא ברחבו של בית כלו ופעמים שעושים לה אמה אחת פצום מכאן ואמה אחת פצים מכאן כך פירש הערוך, ופצים הוא מעט כותל ישר ושוה) שאין באחד מהם לבד ד' אמות מצטרפין לד' אמות להתיר לשפוך בהם. הגה: והוא הדין ב' דיוטאות שלפני ב' עליות ועליהם מעזיבה שראוים המים לבלוע בהם אם הם סמוכות זו לזו מצטרפות (בית יוסף בשם הר"ר יונתן). במה דברים אמורים בחצא הסמוכה לרשות הרבים אבל אם היא סמוכה לכרמלית אפילו היא קטנה הרבה אינה צריכה גומא אפילו בימות החמה (ועיין לקמן סימן שע"ז):

ב. כיב שמכוסה ד' אמות במשך ברשות הרבים ויש בו ארבע על ארבע מותר לשפוך אפילו על פי הכיב אפילו בימות החמה אף על פי שהמים יוצאים מיד מידו לחוץ ובלבד שלא יהא סילון של עץ שאין המים ראויים לבלוע אבל אם עשוי כעין רצפה של אבנים מבליעים ושירי ולהרמב"ם אפילו היה אורך הכיב או הצנור מאה אמה לא ישפוך על פיו בימות החמה אלא שופך חוץ לכיב והם יורדים לכיב:

ג. במה דברים אמורים כשהמים יוצאים לרשות הרבים אבל אם היו יוצאים לכרמלית מותר לשפוך על פי הכיב אפילו בימות החמה. הגה: ויש אומרים דאין חילוק בין כרמלית לרשות הרבים (בית יוסף בשם תוספות והרא"ש בפרק כיצד משתתפין).

ודוקא כרמלית שהיא תוך העיר דמחלף ברשות הרבים עצמה אפילו בזמן הזה דלית לן רשות הרבים אבל כרמלית שהוא מחוץ לעיר או חצר שאינה מעורבת שרי (מרדכי פרק הזורק וסמ"ג ורד"י עצמו) (תשובת מהר"ם סימן צ'). ועיר המוקפת חומה ולא עירבו בה כחצר שאינה מעורבת דמי (מרדכי סוף פרק הדר ותרומת הדשן סימן ע"ג וע"ד). ואם הצנור למעלה מעשרה שעוברים המים דרך מקום פטור לכרמלית יש להקל (מהרי"ל). וכן עיקר:

סימן שנה – דין איזה מקומות נקראים מוקפים לדירה, ובו י"ד סעיפים

א. כל היקף שלא הוקף לדירה כגון גנות ופרדסים ובורגנין שאינם עשויים אלא לשמור בתוכן אסרו חכמים לטלטל בתוכה יותר מד' אמות אם הוא יותר מסאתים אבל אם היא סאתים שהוא שיעור ע' אמה וד' טפחים על ע' אמה וד' טפחים מותר לטלטל בכולו בין שהוא מרובע בין שהוא עגול או אריך וקטין ובלבד שלא יהא אורכו יותר משנים ברחבו אמה אחת ואם הוקף לדירה אפילו יש בה כמה מילין מותר לטלטל בכולו. הגה: ועיין לקמן סימן ת"א דין סתם עיירות אי מוקפות לדירה ויש אומרים דסתם קרפיות שלנו מקרי מוקפות לדירה דרגילים לפתוח פתח תחילה ואחר כך להקיף (מרדכי פרק עושין פסין). ויש אומרים עוד דכל קרפף שהוא סמוך לביתו מקרי הוקף לדירה כי דעתיה עלויה (הגהות אשרי פרק ב' דעירובין). ויש חולקין בזה (בית יוסף בשם תוספות):

ב. ומה נקרא מוקף לדירה זה שבנה בו בית דירה או שפתח לו פתח מביתו ואחר כך הקיפו. ואם היה מוקף שלא לשם דירה אינו צריך לפרוץ כולו אלא יפרוץ בו פרצה ביותר מעשרה ונמצא בית פתוח בו בלא היקף ויחזור ויגדור הפרצה כולה או אמה היתירה על עשר אמות והעשר אמות פתח הן והרי הוא פתוח ולבסוף הוקף. ואם פרץ אמה וגדרה וחזר ופרץ אמה אצל מה שגדר וחזר ועשה כן עד שהשלימו לעשרה מותר. הגה: ואם קשה עליו לפרוץ הכותל יש אומרים דיכול להניח עפר אצל הכותל משני צדדיה עד שיתמעט הכותל מגובה עשר ורוחב העפר רחב מעשר אמות באורך הכותל וארבע רוחב ואם אין בגובה העפר עשר אם כן הוי כאילו פרץ שם הכותל שלא נשאר שם גבוה עשר למעלה מן העפר דהוי כקרקות

הקרפף ואף אם חוזר ולוקח משם אחר כך העפר הואיל ובטלו שם שבת אחת ויש חולקים דעפר לא הוי בטול אלא אם כן אין עתיד לפנותו לעולם (תרומת הדשן סימן ס"א, הרא"ש פרק קמא דסוכה):

ג. תל גבוה עשרה דינו כקרפף:

ד. קרפף יותר מסאתים שנטע בו אילנות למעט אורז לא הוי מיעוט (אפילו יש בהן גבוה עשרה ורחב ארבעה) (המגיד פרק י"ו). והוא הדין לחופר בו בור:

ה. בנה בו עמוד ונתמעט בכך אם הוא רחב ג' טפחים הוי מיעוט:

ו. בנה מחיצה באורך עשר לפני מחיצה הראשונה לבטלה שתהיה כמו שאינה ויהיה מוקף לדירה על ידי השניה אם הרחיקה מהראשונה שלשה טפחים מותר:

ז. טח טיט על מחיצות הראשונות למעט אורז ונתמעט אם הטיט עבה שאם תנטל מחיצה הראשונה ראויה לעמוד בפני עצמה הוי מיעוט ואם לאו לא הוי מיעוט:

ח. בנה מחיצות על הראשונה להקיפו על ידם לדירה אינו מועיל ואם נבלעו התחתונות ונשארו העליונות מאליהם נותר על ידם אבל תל יותר מסאתים ועשה מחיצות אפילו על שפתו לדירה מועיל שהרי דר באויר מחיצות שעשה עתה:

ט. קרפף יותר מסאתים שהוקף לדירה ונטע רובו אילנות אפילו אינם נטועים שורות שורות אינם מבטלים הדירה אבל אם נזרע רובו הזרעים מבטלים הדירה אפילו אין בהם אלא סאתים נזרע מיעוטו אם אין בו אלא סאתים מותר יותר מסאתים אסור:

י. מי שיש לו גינה בחצירו אם הוא רוב החצר אפילו אין בה אלא בית סאתים לא יטלטל ממנו ומן החצר לבית ואם הוא יותר מסאתים לא יטלטל בה ובחצר אלא בד' אמות ואם היא מיעוט החצר מה שיש בה יותר מסאתים אוסר כל החצר ואם יש בה סאתים או פחות אסור להוציא ממנה לבית:

יא. קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה ונכנסו בו מים אם ראויים לשתיה אין מבטלין הדירה אפילו אם המקום שנתפשטו שם יותר מסאתים ואפילו הם עמוקים הרבה ואם אינם ראויים לשתיה

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"ו לחודש – עמוד ג זוכה לבנים צדיקים!

דינם מזרעים והוא יהא בעמקם עשרה טפחים:

יב. קרפף בית שלשה סאין וקירה ממנה בית סאה מותר אפילו אם הקירווי משופע:

יג. קרפף בית סאתים מצומצם וחצר שנפרצו במילואה זה לזה הקרפף אסור מפני שמקום המחיצה מיתרו ונעשה יותר על סאתים:

יד. קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה ופתח בו פתח ועשה מחיצה לפניו יותר מעשרה מעשרה והותר על ידי מחיצה זו שעל ידיה בטלה מחיצה ראשונה שלא היתה לשם דירה ואחר כך נפלה מחיצה אחרונה חוזר לאיסורו:

סימן שנטו – דין רחבה שאחורי הבתים, ובו פעיף אחד

א. רחבה שאחורי הבתים יתירה על בית סאתים ולא הוקפה לדירה אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות ואם פתח לה פתח מביתו ואחר כך הקיפה אפילו אם יש גורן בינה לבית הוא היקף לדירה. הגה: ומה שאין אנו נוהרין לטלטל בחצירות שאחורי הבתים משום דבזמן הזה סתמן מוקפין לדירה כמו שנתבאר לעיל גבי קרפף (דברי עצמו):

סימן שס – דין היקף מחיצות לשבת, ובו ג' סעיפים

א. יחיד ששבת בבקעה והקיף מחיצות גרועות כגון שתי בלא ערב או ערב בלא שתי עד סאתים מותר לטלטל בכולו מסאתים ואילך אין מטלטלין בו אלא בארבע וכן הדין אם הם שנים ואם הם שלשה ישראלים חשובים כשיירא ומותר לטלטל בכולו אפילו הוא גדול הרבה ובלבד שלא יקיפו יותר מכדי צרכם שלא ישאר בית סאתים פנוי שאין צריכים לו לתשמיש אבל אם נשאר בית סאתים פנוי אין מטלטלין בכל המוקף אלא בד' אמות במה דברים אמורים כשהקיפו יותר על שש סאין אבל אם לא הקיפו יותר על שש סאין אף על פי שיש סאתים פנוי כיון שהן שלשה מותר. הגה: עכ"ם אינו מצטרף לשיירא ויש אומרים שהוא הדין קטן אינו מצטרף (רמב"ם פרק י"א):

ב. היו שלשה והקיפו כל צרכם ומת אחד בשבת מותרים בכל השבת כיון שנכנס השבת בהיתר היו שנים והקיפו יותר

מסאתים ונתוספו עליהם בשבת אסורים כיון שנכנס שבת באיסור:

ג. היו שלשה והקיפו כל אחד לעצמו זה בצד זה ועירבו יחד אם החיצונים רחבים והאמצעי קצר שנמצא האמצעי פרוץ במילואו לחיצונים והחיצונים שיש להם גופים עודפים עליו מכל צד נותנים להם כל צרכם באמצעו אפילו אם הוא גדול הרבה שאנו רואים כאלו כולם דרים בתוכו והרי יש שלשה ביחד ואף בחיצונים נותנים להם כל צרכם דכיון שנעשו שיירא באמצע הוי ליה אינך כחצר לאמצעי ויש אומרים שהחיצונים אינם מותרים אלא עד סאתים ואם אחד מהם יותר מסאתים גם האמצעי אסור שהרי הוא פרוץ במילואו ואם החיצונים פרוצים במילואם לאמצעי והאמצעי מגופף ויחיד בכל אחד אין נותנין לכל אחד אלא בית סאתים ואם אחד מהחיצונים יותר מבית סאתים הוא לכדו אסור ואם האמצעי יותר מבית סאתים גם החיצונים אסורים שהרי הם פרוצים למקום האסור להם אבל אם אחד בכל אחד מהחיצונים ושנים באמצעי או שנים בכל אחד מהחיצונים ואחד באמצעי נותנין לשנים החיצונים כל צרכם דחשיבי כל מה שבאמצעי כאלו הוא בחיצונים במה דברים אמורים כשאינם פתוחים זה לזה ביותר מעשרה דאם כן הוי ליה פירצה וגם המגופפין אסורין וכל זה בשכותלי קטנה נכנסין לגדולה וכשכותלי קטנה מופלגים שלשה טפחים מכותלי אורך הגדולה דאז אוסרת הגדולה על הקטנה (ועיין לעיל סימן שע"ד סעיף ג') דאם לא כן הוי ליה נראה מבחוץ ושוה מבפנים ונדון משום לחי וכולם חשובין מגופפין וכאילו אין אחד מהם נפרץ לחבירו ואין נותנין להם באחד מהם אלא מבית סאתים:

סימן שפא – דין גג הסמוך לרשות הרבים, ובו ב' סעיפים

א. גג הסמוך לרשות הרבים בתוך י' טפחים ולמעלה מעשרה לחצר הואיל ורבים משתמשין בו הר זה כרשות הרבים ואסור לבעל הגג להשתמש בו מחצירו עד שיעשה לו סולם קבוע מחצירו איזהו סולם קבוע כל שקבעו שם בין לחול בין לשבת:

ב. חצר שנפרצה במילואה או ביותר מ' לרשות הרבים מקום מחיצה נידון כצידי רשות הרבים שהוא כרמלית [כמו] שהוא החצר ואם נפרץ בקרן זווית אפילו בפחות מ' אסור וכן בית שנפרץ בקרן זווית אפילו בפחות מ' ונפרץ גם הקירווי עד שנשאר באלכסון אסור אבל פירצה שאינה בקרן זווית אמרינן בה פי תקרה יורד וסותם אפילו ביותר מ' והוא שלא יהא פי תקרה משופע דליכא פה. הגה: ויש אומרים דבעינן גם כן ברוחב הקירווי ארבעה טפחים (תוספות והרא"ש פרק כיצד משתתפים וסמ"ג טור) ואמרינן פי תקרה יורד וסותם אפילו בב' מחיצות אם יש כאן ב' מחיצות שלימות דבוקות זו בזו אבל זו כנגד זו לא (טור):

סימן שסב – איזה מחיצה קרויה מחיצה לטלטל, ובו י"ב סעיפים

א. כל מחיצה שלא נעשית לדוד בתוכה אלא לצניעות או לשמור מה שיתנו בתוכה או לישוב בה כדי לשמור השדות היא מחיצה לטלטל מה שבתוכה אבל אינה מחיצה לעשות מה שבתוכה מוקף לדירה אם הוא יותר מבית סאתים היילך אילן שענפיו יורדין למטה אם אינם גבוהים שלשה מן הארץ ועיקרן במקום שמחוברים לאילן הוא גבוה עשרה חשיב מחיצה ומותר לטלטל בכולו והוא שימלא האויר שבין הענפים בעצים או בקש ויקשור הענפים שלא ינידם הרוח שכל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה ודוקא עד בית סאתים אבל יותר מבית סאתים לא אפילו נטעו לכך כיון שאינו עשוי לדוד בתוכו אלא להסתופף בצלו לשמור השדות:

ב. תל שגבוה חמשה והשלימו לעשרה שעשה עליו מחיצה גבוה חמשה חשיבה מחיצה לטלטל ולכל דבר:

ג. מחיצה העומדת מאליה דהיינו שלא נעשית לשם מחיצה כשירה מחיצה שנעשית בשבת כשרה והני מילי שנעשית בשבת בשוגג אבל במזיד הויא מחיצה להחמיר לחייב הזורק מרשות הרבים לתוכה אבל לא להתיר לטלטל בתוכה והני מילי שלא היה שם מחיצה תחלה אבל היתה שם והסירה וחזרה ונעשית אפילו במזיד חזרה להתירה הראשון כגון שנים או שלשה שהקיפו במחצלאות סביבותיהם ברשות הרבים והבדילו גם ביניהם במחצלאות ועירבו

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לפרק החודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ונופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי ימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד ד זוכה לבנים צדיקים!

יחד מותרים לטלטל מזה לזה נגללו המחצלות נאסרו חזרו ונתפרשו אפילו במזיד חזרו להתירן הראשון:

ד. ספינה מותר לטלטל בכולה אפילו היא יותר מבית סאתים דחשיבה מוקפת לדירה (ועיין לקמן סימן שס"ו וסוף סימן שפ"ב) כפאה לדור תחתיה הוי רשות היחיד אף עליה כפאה לזופתה אין מטלטלין בה אלא בדי' אמות אם היא יותר מסאתים:

ה. בכל עושים מחיצה בכלים ובאוכפות בין של ערב לבד כגון של חבלים או של שתי לבד כגון קנים נעוצים בארץ ומותרים עד סאתים אפילו ליחיד בישוב ובלבד שלא יהא בין חבל לחבירו ובין קנה לחבירו ג' טפחים ואפילו כבעלי חיים ובלבד שיהו כפותים ואפילו באנשים שעומדים זה אצל זה כפחות מג' ואפילו כשהם מהלכים חשובים מחיצה וביניהם רשות היחיד והוא שלא ידעו שהועמדו לשם מחיצה ואפילו אחד מהם יודע אסור ואפילו אם לא הודיעם שעושה מחיצות עתה אם קרוב הדבר שידעו כגון שעשה מהם מחיצה פעם אחת לא יעשה מהם מחיצה עוד:

ו. אם באו מתחילה שלא לדעת אף על פי שאחר כך הרגישו אין לחוש:

ז. יש מי שאומר שלא יעמיד אותם אדם שהוא רוצה להשתמש במחיצה זו אלא יעמיד אותם אחר שלא לדעתו. הגה: ואין לעשות מחיצה של בני אדם רק בשעת הצורך ובשעת הדחק ואם שכח דבר אחד ברשות הרבים יותר עדיף להוליך שם תינוקות שיביאו הדבר בלא מחיצה מלעשות מחיצה של בני אדם ושיביאנו גדול (בית יוסף בשם שבולי הלקט וסמ"ג וס"ה):

ח. פרוץ מרובה על העומד אסור אלא אם כן כל פרצה מהם פחותה משלשה טפחים:

ט. פרוץ כעומד מותר בין בשתי בין בערב ובלבד שלא יהא במקום אחד פרוץ יותר מעשר אבל עד עשר אמות מותר מפני שהיא כפתח:

י. אם עשה צורת פתח אפילו לפירצה יתירה מעשר מותר ואפילו לא נעץ אלא ארבע קונדיסין בארבע רוחות ועשה צורת פתח על גביהן מותר והני מילי בחצר ומבוי שיש בהם דיוורין אבל בבקעה לא מהני בשביל הרוחות על ידי

צורת פתח ולהרמב"ם אין צורת הפתח מועיל לפרצה יותר מעשר אלא אם כן עומד מרובה על הפרוץ (או מהני אפילו בבקעה בכל הרוחות) (בית יוסף בשם סמ"ג וסמ"ק):

יא. מהו צורת פתח קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן אפילו אינו נוגע בהן אלא שיש ביניהם כמה אמות ובלבד שיהא גובה הקנים שמכאן ומכאן י' טפחים ויהיו מכוונים כנגד קנה העליון ואם חיבר הקנה העליון לשני הקנים או לאחד מהן מן הצד לא מהני וצריך שיהיו הקנים שבצדדים חזקים לקבל דלת כל שהוא אפילו של קש או של קנים אבל קנה שעל גביהן סגי בכל שהוא ואפילו גמי מהני:

יב. כיפה (פירוש שער העשוי ככיפה, רש"י) אם יש ברגליה דהיינו קודם שהתחיל להתעגל י' טפחים מותרת משום צורת פתח:

סימן שסג – דיני מבוי ולחי, ובו ל"ו עינים

א. מקום שיש לו ג' מחיצות אסור חכמים לטלטל בו עד שיעשה שום תיקון ברביעית:

ב. חצר שנפרץ במילואו עד עשר אמות נותר בפס רחב ד' טפחים שיעמידנו מצד אחד במקום הפרוץ ואם ירצה לתקנו בשני צידי הפרצה די בשני פסין של שני משהויין והוא הדין לנשתתיר מהם כותל רביעי בנוי כשיעור ד' טפחים במקום אחד או אם נשתתיר מהשני צדדים טפח מכאן וטפח מכאן וכל זה בגובה עשרה טפחים ואפילו אם אין בפרצה ד' טפחים כיון שהוא במילואו צריך תיקון עד שיהא בה פחות מג' ואם יש בפרצה יותר מעשר אמות אפילו אינה במילואו צריך לתקנה בצורת פתח:

ג. מבוי שיש לו ג' מחיצות ופרוץ בצד רביעי התיירו בלחי (פירוש תרגום הקרש האחד לוחא חדא) שעביו ורחבו כל שהוא שיעמידנו בפתח המבוי ויהיה גבהו י' טפחים ומכל דבר שיעשנה כשר אפילו מבעלי חיים ובלבד שיקשרנו שם בחבלים לכותלי המבוי ביתדות שיוצאים מן הכתלים בענין שאינו יכול לרבוץ כדי שלא יתמעט גבהו מ' טפחים. (ואפילו קשר שם אדם נמי הוי לחי (אור זרוע):

ד. אם יש קצת כותל ברוח רביעית עולה משום לחי ובלבד שיהא בו רוחב טפח:

ה. לחי דאי נשיב ביה זיקא לא מצי קאי לא חשיב לחי:

ו. צריך שלא יהא הלחי רחוק מן הכותל ג' טפחים:

ז. לחי אפילו שברים ושברי שברים כשרים בו. הגה: ולכן עושין לחי מסיד טחוי בכותל ובלבד שיהיה שלא יתמחה יותר משלש לארץ (תרומת הדשן סימן ט"ו):

ח. לחי שעשאו מעצי אשירה כשר:

ט. בין שנראית בליטת הלחי לעומדים בתוך המבוי ואינה נראית לעומדים בחוץ בין שנראית לעומדים בחוץ נגד חלל המבוי (תוספות והרא"ש פרק קמא דעירובין) ואינה נראית לעומדים בפנים כשר:

י. הרחיקו מהכותל שלש או שהגביהו מהארץ שלש פסול ואם הגביהו פחות משלש אף על פי שאין בו אלא שבע ומשהו כשר:

יא. אפילו לא עשאו לשם לחי אלא שנודמן לו שם מאליו כשר ובלבד שישמכו עליו מערב שבת אבל לא סמכו עליו מערב שבת כגון שהיה שם לחי אחד ונפל בשבת ובאים עכשיו לסמוך על זה לא. (אבל לא היה שם לחי אחר מערב שבת כאלו סמכו עליו דמ"י) (בית יוסף בשם רש"י והגהות אשירי והמגיד פרק י"א):

יב. לחי העומד מאליו אפילו סמכו עליו מערב שבת אם המבוי רחב יותר משמונה אמות אם הלחי בולט לתוכו ד' אמות אינו נידון משום לחי וצריך לחי אחר להתירו ויעמידנו ברוח שכנגדו ואם ירצה להעמידו אצלו יעשנו מעט עב או דק יותר מהבליטה כדי שיהא ניכר שהוא לשם לחי. הגה: ואם העמידו לשם לחי דאית ליה קלא שתקנו לחי למבוי זה אפילו רחב ארבע אמות הוי לחי:

יג. לחי המושך עם דפנו של מבוי שהעמיד חודו כנגד עובי הכותל דשוה מבפנים ונראה מבחוץ שאין חודו של לחי מכסה כל עובי הדופן פחות מד' אמות נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי ד' אמות נידון משום מבוי ואסור להשתמש בכל המבוי שהרי אין כאן לחי:

יד. עוד יש הכשר אחר למבוי הפרוץ ברוח רביעית בקורה שיניחנה על ראש המבוי

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחולק ל"ב חודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל"היות" בן עולם הבא. נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים ל"היות" בן עולם הבא על ידי לימוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד ה זוכה ל"פנים צדיקים!"

וצריך שיניחנה על כותלי המבוי אבל אם נעץ שתי יתדות אצל המבוי בחוץ אפילו בסמוך לו והניחם עליהם פסול:

טז. וצריך שיניחנה כדי להתיר המבוי אבל אם לא נעשית לשם כך אפילו סמכו עליה מערב שבת פסולה:

טז. קורה זו שאמרנו צריכה שיעור ולפיכך אם עשאה מעצי אשרה פסולה דכיון דלשריפה קיימא כתותי מכתת שיעורה:

יז. שיעור הקורה רחבה טפח ועביה כל שהוא רק שתהא חזקה כדי לקבל אריח שהוא חצי לבנה של ג' טפחים ואם היא רחבה ד' טפחים אינה צריכה להיות חזקה לקבל אריח:

יח. מעמידים דהיינו אם היא נסמכת על יתדות היוצאות מן הכותל שאין ברחבן טפח ולא בארכן שלש יש אומרים שצריך שיהיו חזקים לקבלם ולקבל חצי לבנה ויש אומרים שאין צריך שיהיו חזקים אלא כדי לקבלה בלבד:

יט. אם היתה הקורה עגולה צריך שיהיה בהקיפה ג' טפחים שאז יש ברחבה טפח:

כ. היתה עקומה ועקמימותה נוטה חוץ למבוי או למעלה מעשרים או למטה מעשרה רואים כל שאלו ינטל העקמימות ואין בין זה לזה שלשה כשרה ואם לאו פסולה:

כא. היתה יוצאה מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה כגון שסמכה על עמודים וכן שתי קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת יוצאה מכותל זה ופגעו זו בזו באמצע המבוי אם אין ביניהם שלשה כשרה יש ביניהם שלשה פסולה:

כב. הניח שתי קורות זו בצד זו ולא בזו לקבל אריח ולא בזו לקבל אריח אם יש בשתייהן כדי לקבל אריח לרחבו דהיינו טפח ואין בין זו לזו שלשה טפחים אינו צריך להביא קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת ויש אומרים שצריך שיהיו קרובות זו לזו בתוך טפח:

כג. היתה אחת למעלה ואחת למטה רואים את העליונה כאלו היא למטה ואת התחתונה כאלו היא למעלה ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים ולא תחתונה למטה מעשרה ולא יהיה ביניהם ג' טפחים לא בגובה ולא במשך כשרואין אותם שירדה זו ועלתה זו

ככוונה עד שיעשו זו בצד זו ויש פוסלים:

כד. פירס על הקורה מחצלת ואינה נוגעת עד הקרקע אם גבוה מהארץ ג' טפחים פסולה שהרי כיסה הקורה ואינה נראית ובטלה מהיות קורה ומחיצה גם כן אינה כיון שגבוה מהארץ שלשה אבל אם הניח קורה רחבה ונמשכת קצת למטה מי' כשרה:

כה. נעץ שתי יתדות עקומות על שני כתלי המבוי ועקמימותיה נוטה לתוך המבוי ונתן הקורה עליהם ואין ביתירות טפח שהוא שיעור קורה להיות נחשבים כקורה אם אינם גבוהים מכתלי המבוי שלשה ואין בנטייתם שלשה כשרה שאנו רואים כאלו הם על כתלי המבוי ואם יש בגבהן או בנטייתן שלשה פסולה:

כו. הא דמבוי נתר בלחי או קורה דוקא כשאינו נמוך פחות מי' טפחים מרווחים ולא יהא רחבו יותר מעשר אמות מצומצמות ושיהא ארכו ד' אמות מרווחות או יותר אבל אם חסר אחת מכל אלו אין לו תקנה אלא בצורת פתח ואם היה בגובה חללו יותר מעשרים אמה מצומצמות אינו נותר בקורה אבל נותר הוא בלחי ואם רוצה להכשירו בקורה צריך שיעשה בה ציור וכיור (פירוש ציור אחד בכותל מן הסיד או על שמי קורה) שעל ידי כך מסתכלים בה ואם היה גבוה יותר מעשרים ובנה בנין תחת הקורה למעטו מעשרים די בבנין רחב טפח ברוחב הקורה אבל אם אינו גבוה עשרה וחוקק בו להשלימו לי' צריך לחוקק ד' אמות לתוך המבוי על פני כל רחבו אין מבוי נותר בלחי או קורה עד שיהיו פתוחים לתוכו שני חצרות ולכל חצר שני בתים (ואפילו כל החצרות פתוחות זו לזו) (רא"ש ומרדכי והטור) ויש חולקים בזה (בית יוסף בשם הר"ף והרמב"ם) ושלא יהא בכל פתח מאלו פחות מד' טפחים ושיהיו דיורים אוכלים בכל בית שמקום הפתח גורם ואפילו היה הבית האחד לאב והשני לבן אף על פי שהבן מקבל פרס משלחן אביו ואוכל בביתו הרי הם נידונים כשנים ואפילו צדו אחד עכו"ם ואחד ישראל מהני עוד צריך שיהא ארכו יותר על רחבו ואם חסר אחד מאלו אינו נותר אלא בפס ארבע או שני פסין שני משהויין או צורת פתח. הגה: ויש אומרים דנוהגין האידינא לתקן כל

המבואות בצורות הפתח דכל המבואות שלנו יש להם דין חצרות (תרומת הרשן סימן ע"ד) והמנהג הפשוט במדינות אלו לתקן על ידי חבל הקשור לרחבו של מבוי ודין חבל זה אינו קורה שהרי אין רחבו טפח ולא מהני אלא מטעם צורת הפתח דמהני למעלה אפילו בגמי כדלעיל סוף סימן שס"ב ועל כן יש לזהר להעמיד תחת החבל שני קנים גבוהים י' מכוונים תחת החבל ואז מהני אפילו במבוי מפולש בתורת צורת פתח או אפילו בחצר ובכל מקום שצורת הפתח מהני וכמו שנתבאר לעיל סוף סימן שס"ב (דברי עצמו):

כז. חצר שארכו יותר על רחבו דינו כמבוי וניתר בלחי או קורה. הגה: אף על פי שאין חצירות ובתים פתוחין לתוכו הואיל ואינו קרוב לרשות הרבים אלא פתוח למבוי והמבוי פתוח לרשות הרבים (בית יוסף בשם תשובת מהרי"א בשם סמ"ק):

כח. מבוי שאין ברחבו ג' טפחים אינו צריך שום תיקון שהוא כסתום ויש אומרים דכל שאין בו ד' טפחים אין צריך שום תיקון:

כט. מבוי שצדו אחד כלה לים וצדו אחד כלה לאשפה של רבים אין צריך כלום שאשפה של רבים אינה עשויה להתפנות ואין חוששין שמא יעלה הים שירטון (פירוש יובש כעין אי שנדחו המים ממנו שנעשה ראוי לזריעה). הגה: ויש חולקים וסוברים דחיישינן שמא יעלה שירטון ואין כאן מחיצה (הרא"ש ורש"י וטור והמגיד):

ל. מבוי שצדו אחד ארוך ואחד קצר אפילו אין צד הארוך עודף על הקצר ד' אמות אינו מניח הקורה אלא כנגד הקצר אבל אם ירצה יעשה שם צורת פתח כאלכסון ותוך המבוי יכול להניח הקורה כאלכסון ומשתמש בקצר כנגד הקצר ובארוך כנגד הארוך:

לא. העמיד לחי באמצע המבוי אם יש חצר מתחלתו ולחוץ ועשו גם החיצונים לחי לראש המבוי אוסרים אלו על אלו עד שיערכו יחד ואם אין שם חצר או שיש חצר ולא עשו החיצונים לחי לראש המבוי שמן הלחי ולפנים מותרים ממנו ולחוץ אסורים אבל אם עשו באמצע שני פסים או פס ארבעה אם אינו רחב יותר מעשרה או שעשו צורת פתח אם הוא רחב יותר מי' אפילו אם יש חצר מהתיקון ולחוץ ועשו גם החיצונים תיקון לראש המבוי כל אחד יכול לערב ויהיה מותר בחלקו:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לפרקי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשבתות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!
ובכל המזכה את הרבים י"ז לחודש - עמוד 10

ב.ג. זה שהכשרנו להעמיד לחי באמצע המבוי הוא הדין להעמיד קורה באמצע המבוי וכל זה ביש באותו חצי מבוי המוכשר תורת מבוי שלא יהא ארכו פחות מד' אמות ושיהא ארכו יתר על רחבו ושיהיו בתים וחצרות פתוחים לתוכו הא לאו הכי צריך פס משהו מכאן ופס משהו מכאן או פס ארבעה בצד אחד:

ב.ג. מבוי שהוא רחב כ' אמות עושה לה פס רחב ד' אמות ומעמידו באמצע וחשוב כל צד מצדי הפס כמבוי בפני עצמו כיון שאורך הפס ד' אמות ויתן קורה בראשו וצריך ליזהר שתהא הקורה מונחת על הפס או תוך ג' טפחים וצריך שיהא בכל מבוי משני אלו שהפס מפסיק ביניהם בתים וחצרות פתוחים לתוכו וכל תנאי (מבוי) ומה שמן הפס עד כותל האמצעי של מבוי יש לו דין מבוי עקום שהרי אלו שני המבואות מתעקמים ובאמצע פתוחים בשני ראשיהן לרשות הרבים. הגה: ויש אומרים דאין לו דין מבוי עקום אלא אם כן יש מן הפס עד כותל האמצעי יותר מעשר אמות (הרא"ש ורבינו ירוחם וטור):

ב.ד. עוד אפשר לעשות תיקון אחר למבוי שהוא רחב כ' אמות שירחיק ב' אמות מהכותל ויעשה פס רחב שלש אמות ויעשה כן גם בצד השני וישאר פתח רחב עשר אמות או ירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה וכן יעשה בצד השני או ירחיק שתי אמות ושני טפחים ויעשה פס שתי אמות וד' טפחים וכן יעשה בצד השני וכן כל כיוצא בזה ובלבד שהפס יהא יתר על האויר שבינו לכותל דאם לא כן אתי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה וצריך ליזהר דלא לשביק פתחא רבא ועייל בזוטא שאם עשה כן בטל תיקון המבוי אלא אם עשה צורת פתח לזוטא:

ב.ה. פס זה שאמרנו שעושה כן למעט רוחב המבוי אין צריך שיהא פס אחד שלם אלא בקנה קנה פחות מג' סגי דפחות מג' כשלם דמי:

ב.ו. מבוי ששוה מתוכו ומדרון (פירוש מקום משופע) לרשות הרבים או ששוה לרשות הרבים ומדרון לתוכו אם הולך ומתלקט מעט מעט עד שמגביה עשרה מתוך ארבע אמות הרי הוא כאלו זקוף כולו

ואינו צריך שום תיקון (ובזה התל חי כמחיצה) (בית יוסף):

סימן שסד – דין מבוי המפולש ועשוי כנדל, ובו ה' סעיפים

א. מבוי המפולש בשני ראשיו לרשות הרבים או צד אחד לרשות הרבים וצדו השני לכרמלית, הגה: או שני ראשיו פתוחין לכרמלית (ריב"ש סימן ת"ה), צריך צורת הפתח מכאן ולחי או קורה מכאן אבל אם צדו אחד פתוח לרשות הרבים וצדו השני לחצר שאינה מעורבת אין צריך אלא לחי או קורה בשני ראשיו. הגה: וכל זה יש לו תנאים המבוארים לעיל סימן שס"ג סעיף כ"ז בד"ק מבוי אבל אם אינו רק בחצר צריך תיקון חצר משני צדדיו:

ב. רשות הרבים עצמה אינה ניתרת אלא בדלתות והוא שננעלות בלילה ויש אומרים אף על פי שאינן ננעלות אבל צריך שיהו ראויות לינעל שאם משוקעות בעפר מפנה אותן ומתקנן שיהיו ראויות לינעל ואחר שעשה לה תיקון דלתות חשיבא כולה כחצר אחד ואין מבואותיה צריכים תיקון:

ב.ג. מבוי עקום כמין דלי"ת דינו כאילו היה מפולש בעקמימות וצריך צורת פתח בעקמימותו ובשני ראשיו לכל אחד לחי או קורה או צורת פתח ככל אחד משני ראשיו ולחי או קורה בעקמימות ואם עשוי כמין חי"ת צריך צורת פתח בשני עקמימותיו ולחי או קורה בשני ראשיו:

ב.ד. מבואות הפתוחים אלו לאלו ואין העיקום של אחד מהם נוטה לרשות הרבים כיון שפתיחת המבוי החיצון לרשות הרבים הרי אותו מבוי שפתוח אליו בעקמימותו חשיב כפתוח לרשות הרבים וכן מבוי הפתוח לאותו מבוי וכן כולם:

ב.ה. מבוי העשוי כנדל דהיינו מבוי גדול שהרבה מבואות קטנים פתוחים לו וראשי השניים פתוחים לרשות הרבים אפילו אין פתחי הקטנים שמכאן ומכאן מכוונים זה כנגד זה עושה לכל אחד במקום פתיחתו למבוי גדול צורת פתח ובראשו השני הפתוח לרשות הרבים לחי או קורה ובמבוי הגדול אם הוא מפולש עושה צורת פתח מצד אחד ומצדו השני לחי או קורה ואם הוא סתום עושה לחי או קורה בראשו:

סימן שסה – דין מבוי שנפרץ, ובו ח' סעיפים

א. מבוי שנפרץ בו פירצה מצידו כלפי ראשו אם נשאר עומד בראשו פס רחב ארבעה טפחים מותר והוא שלא תהא הפירצה יתר על י' ואם לא נשאר פס ד' אסור אלא אם כן היתה הפירצה פחות מג' טפחים:

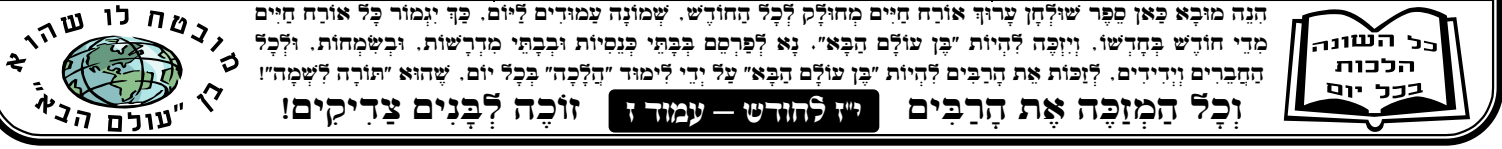
ב. נפרץ מצדו שלא כלפי ראשו שיעורו בעשרה אפילו לא נשתייר מן הכותל ביסוד כלום והוא דלא בקעי בה רבים (אבל אי בקעי בה רבים אפילו לא נפרץ רק ד' טפחים צריך לתקנו שם) (הרי"ף והרא"ש וטור):

ב.ג. מבוי שנפרץ במילואו לחצר ונפרץ החצר מצד השני לרשות הרבים אם לא עירבו בני חצר עם בני המבוי חצר מותר ואפילו נפרץ נגד פרצת המבוי ואפילו בקעי בה רבים ובלבד שלא יהא יותר מעשר ומבוי אסור אפילו אינו כנגד פרצת החצר דכיון שלא עירבו עם המבוי אוסרת עליו וכגון שנכנסו כתלי המבוי בחצר בענין שאין הגיפופין שנשארו בחצר נראין למי שעומד במבוי אבל אם נראים עולים לו משום לחי ומותר ואם עירבו בני החצר עם בני המבוי והפירצה שבמבוי לחצר אינה מצד החצר ופרצת החצר מצד השני אינן מכוונות כנגד פרצת המבוי והחצר של רבים גם המבוי מותר אבל אם לא עירבו או אפילו עירבו ופרצת החצר למבוי מצדו או אפילו באמצע החצר ופרצת החצר מצד השני כנגדה או אפילו אינה כנגדה והחצר הוא של יחיד אסור ואם נפרץ לרחבה פחותה מסאתים או יותר על סאתים והוקף לדירה דינו כאלו נפרץ לחצר אבל אם יתירה על סאתים ולא הוקפה לדירה הוי כאלו נפרץ לכרמלית וצריך תיקון:

ב.ד. מותר להשתמש תחת הקורה כנגד הלחי והני מילי בפתוח לרשות הרבים אבל בפתוח לכרמלית אסור בין תחת הקורה ובין כנגד הלחי מפני שמצטרף לכרמלית שאצלו שמצא מין את מינו וניעור:

ב.ה. אף על פי שמותר להשתמש תחת הקורה לא ישב אדם בראש המבוי וחפץ בידו שמא יתגלגל החפץ מידו לרשות הרבים ויביאנו אליו כיון שאין היכר בינו לרשות הרבים אבל על פתח החצר מותר בין פתוח לרשות הרבים בין פתוח לכרמלית שיש בו הכירא:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל'היות' ב'ן עולם הבא'. נא לפרסם ב'פתי' פנסיות וב'פתי' מד'שות. וב'שמחות'. ו'לכל' החברים ו'ידידים'. ל'זכות' את הרבים ל'היות' ב'ן עולם הבא' על ידי 'לימוד' ה'לכה' בכל יום. שהוא 'תורה' ל'שמחה'! וכל המזכה את הרבים י"י לחודש – עמוד ז זוכה ל'בנים' צדיקים!

1. נשים היושבות על פתח המבוי וכדיהן בידן אין ממחין בידן דכיון דמידי דרבנן הוא מוטב שיהיו שונגות ולא מזידות:
2. מבוי שנפלו קורותיו או לחייו בשבת אף על פי שהותר למקצת שבת אסור משם ואילך בין פתוח לרשות הרבים בין פתוח לכרמלית ויש מי שאומר דהני מילי בעיר שאינה מוקפת חומה אבל בעיר מוקפת חומה מותר. הגה: ויש לסמוך על זה להתיר וכל זה שהיה ראוי לעמוד כל השבת אבל אם היה עומד לסתור מערב שבת אסור לאחר שנסתר ואם ספק אם נסתר מערב שבת או לא אזלינן לקולא (תורמת הדשן סימן ע"ג):
3. מבוי שנשתתפו בו ונשברה הקורה אותו חצר שהעירוב מונח בו והצרות הפתוחות לו מותרות אבל הצרות שאין פתוחות לאותו חצר אסורות:

סימן שסו – דין עירוב לחצר שהרבה בני אדם דרים בו, ובו ט"ו סעיפים

- א. חצר שהרבה בתים פתוחים לתוכו אסור חכמים לטלטל מבתיהם לחצר עד שיערבו דהיינו שגובים פת מכל בית ובית ונותנים אותו באחד מבתי החצרות שעל ידי כך אנו רואים כאילו כולם דרים באותו בית וכאלו כל החצר מיוחד לאותו בית:
- ב. יושבי אוהלים או סוכות או מחנה שהקיפוהו מחיצה אין מטלטלין מאהל לאהל עד שיערבו כולם אבל שיירא שהקיפוהו מחיצה אין צריכים לערב לפי שכולם מעורבים ואין אותם אהלים קבועים להם. הגה: בתים שבספינה צריכים עירוב אף על פי שיש לספינה מחיצות ואם אין לספינה מחיצות אסור לטלטל בספינה רק בארבע אמות (בית יוסף בשם שבולי לקט) (ועיין לקמן סוף סימן שפ"ב וסימן ת"ה סעיף ז):
- ג. הבית שמניחים בו העירוב אין צריך ליתן פת ואין צריך שיהיה בעירוב שוה פרוטה ואין מניחין אותו בחצר אלא בבית שראוי לדירה לאפוקי בית שער אכסדרה ומרפסת וצריך שיהא בו ד' אמות על ד' אמות ואפילו הוא של קטן ואם רגילים ליתנו תמיד בבית ידוע אין

- להם לשנותו וליתנו בבית אחר מפני דרכי שלום ואפילו קטן יכול לגבות העירוב ולקבצו. הגה: והמנהג בזמן הזה להניח אחרתה להניח העירוב בבית הכנסת וכן נהגו הקדמונים ונראה לי הטעם דעירובין שלנו יש להם דין שיתוף ואין צריך להניח בבית דירה. ועיין לקמן סימן שפ"ו ושפ"ז:
- ד. צריך ליתן כל העירוב בכלי אחד ואם חלקו ונתנו בשני כלים אינו עירוב אלא אם נתמלא האחד ואז מותר והוא שיהיו שני הכלים בבית אחד:
- ה. צריך שלא יקפיד שום אחד מהם על עירובו אם יאכלנו חבירו ואם מקפיד אינו עירוב לכך צריך לזוהר שלא לערב בדבר שתיקן לצורך השבת:
- ו. אין מערבין בפרוסה אפילו היא גדולה הרבה אבל בשלימה אפילו קטנה מאוד מערבין ובלבד שיהא בהם כל כך שיהא בהם כשיעור ומיהו אם ניטל ממנו כדי חלת נחתום שהוא אחד ממ"ח מערבין בה אפילו לא היתה טבולה לחלה ואם נפרסה וחיברה בקיסם שהכניס הקצה האחד בתוך הפת והקצה השני בתוך הפרוסה אם אינו ניכר שנפרסה מערבים בה. הגה: ויש שפירשו הא דאין מערבין רק בפת שלם היינו שכל העירוב ביחד יהיה פת שלם ולכן נהגו לקבוץ מכל בית ובית מעט קמח ועושין חלה אחת שלימה ומערבין בה (המגיד והגהות הראב"ד פרק א' מהלכות עירובין) וכן המנהג פשוט בכל מדינות אלו וצריך לזוהר שיהא בחלה כשיעור המפורש לקמן סימן שס"ח סעיף ג' ואף על פי שנשתייר מן הקמח ולא נעשה מכולו חלה אפילו הכי הוי עירוב דלא גרע מאילו אחד מזכה לכולם ואדעתא דהכי נתנו קמחם מתחלה. כן נראה לי:
- ז. אם אחד מזכה לכולם יכול לערב בפרוסה:
- ח. מערבין בפת אורז ועדשים אבל לא בפת דוחן:
- ט. אם אחד מבני החצר רוצה ליתן פת בשביל כולם שפיר דמי ובלבד שיזכנו להם על ידי אחר וכשזוכה בו צריך

להגביהו מן הקרקע טפח וצריך לזכות לכל בני החצר או המבוי ולכל מי שיתוסף מיום זה ואילך ויש אומרים שאף על פי שלא יזכה בפירוש למתוספים עליהם לב בית דין מתנה עליהם ואם נתוספו דיורין לאחר שנתמעט העירוב מן השיעור צריך להוסיף מחמתן:

- י. כשמזכה להם על ידי אחר לא יזכה על ידי בנו ובתו הקטנים אפילו אם אינם סמוכים על שלחנו ולא על ידי עבדו ושפחתו הכנענים אבל מזכה הוא על ידי בנו ובתו הגדולים אפילו סמוכים על שלחנו ועל ידי עבדו ושפחתו העברים אפילו הם קטנים ועל ידי אשתו אף על פי שהוא מעלה לה מזונות ואפילו אין לה בית בחצר ויש אומרים שאינו מזכה על ידי בנו ובתו הסמוכים על שלחנו אפילו הם גדולים ולא על ידי בתו אפילו אינה סמוכה על שלחנו כל זמן שלא בגרה ולא על ידי אשתו שמעלה לה מזונות או שאמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך ואפילו יש לה בית בחצר אבל מזכה על ידי בנו שאינו סמוך על שלחנו אפילו הוא קטן ועל ידי בתו שבגרה ואינה סמוכה על שלחנו ועל ידי אשתו שאינו מעלה לה מזונות אפילו אין לה בית בחצר ולכתחלה טוב לחוש לדברי שניהם היכא דאפשר. הגה: וכדיעבד סומכין על דברי המיקל בעירוב וכן גדול שיש לו אשה אף על פי שסמוך על שלחן אביו מזכה על ידו (הגהות אשרי והגהות סמ"ג וכל בו) אפילו לכתחלה ואינו צריך להודיע לאותם שזיכה להם קודם השבת אלא אם מודיעם בשבת מותר לטלטל (כל בו):

- יא. בני חבורה שהיו מסובין לאכול וקדש עליהם היום הפת שעל השלחן סומכין עליה משום עירוב והוא שמסובין בבית שהוא מקום הראוי להניח שם עירוב אבל בחצר לא. (והוא הדין אם יש להם פת בשותפות באחד מן הבתים סומכין עליו משום עירוב):

– רבינו הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א מזהיר מאד: –

בבקשה מכם אחיי ובניי, ממש אין דרשה שאין אני מזהיר אתכם לבל תפלוסו אורה חיים ללמוד אותם היטב, שמעו למאמרי, ובפרט הלכות שבת ויום טוב לשמור מועדי ה' כראוי, כי הם מקראי קודש והם המגינים עלינו. (יערות דבש חלק שני דרוש ב')

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה לתינת "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וליכל החברים וידידים. לזכות את הרבים לתינת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד ה זוכה לבנים צדיקים!

